

Pojem informace a informační věda XI.

PhDr. Jiří Stodola, PhD.

14.11.2020

Ontologie

- Identita (jedno)
- Diference (mnohé)

Empirická individua

Substance + akcidenty (to, k čemu odkazuje entita osoba, ol

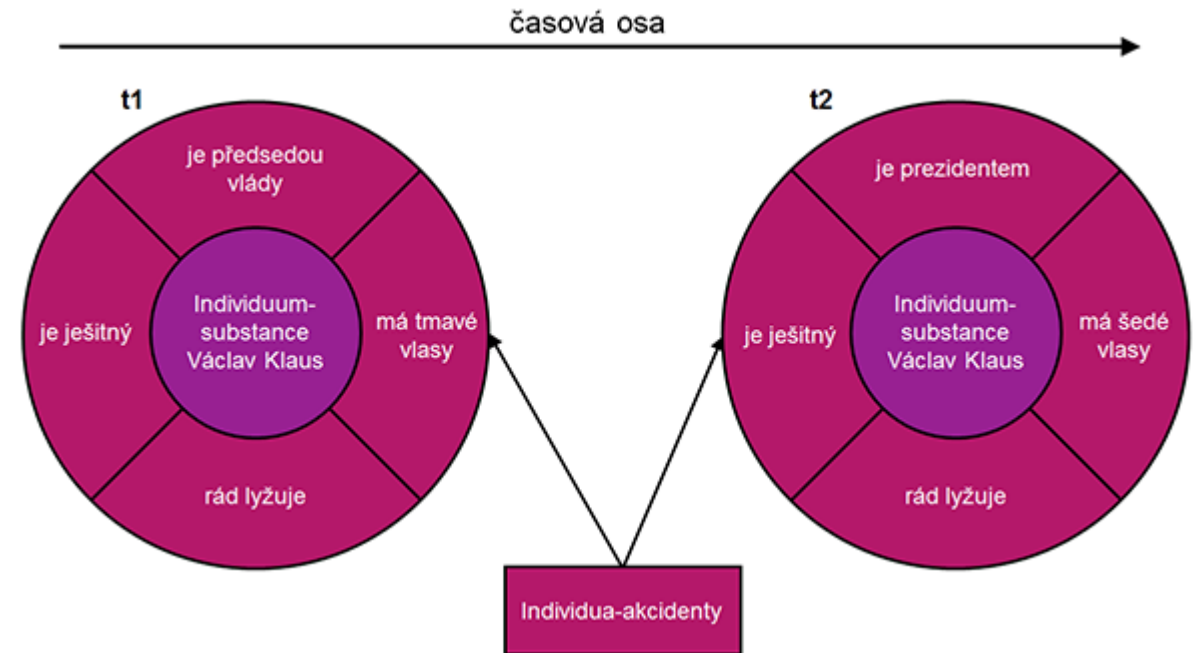

*x je empirické individuum, jestliže 1) x je těleso,
2) každá část tohoto x je jeho část vlastní, a 3)
neexistuje y takové, že x je pravou a vlastní částí
y.*

Absolutní individua

Individuum-substance (osoby)

Individuum-akcident (entita místo, akce, atributy)

Způsob existence individuů

Aktuálně reálná – skutečně jsou (Miloš Zeman, entita osoba)

Potenciálně reálná – mohou skutečně být (syn Michala Lorenze, entita pojem)

Intencionální – jsou nebo mohou být pouze v myšlení (vodník, entita pojem)

Vztahy

Relativní individuum-akcident (vztahy)

Subjekt vztahu

Termín vztahu

Základ vztahu

Realný (všechny složky jsou reálné)

Intencionální (jedna ze složek je intencionální)

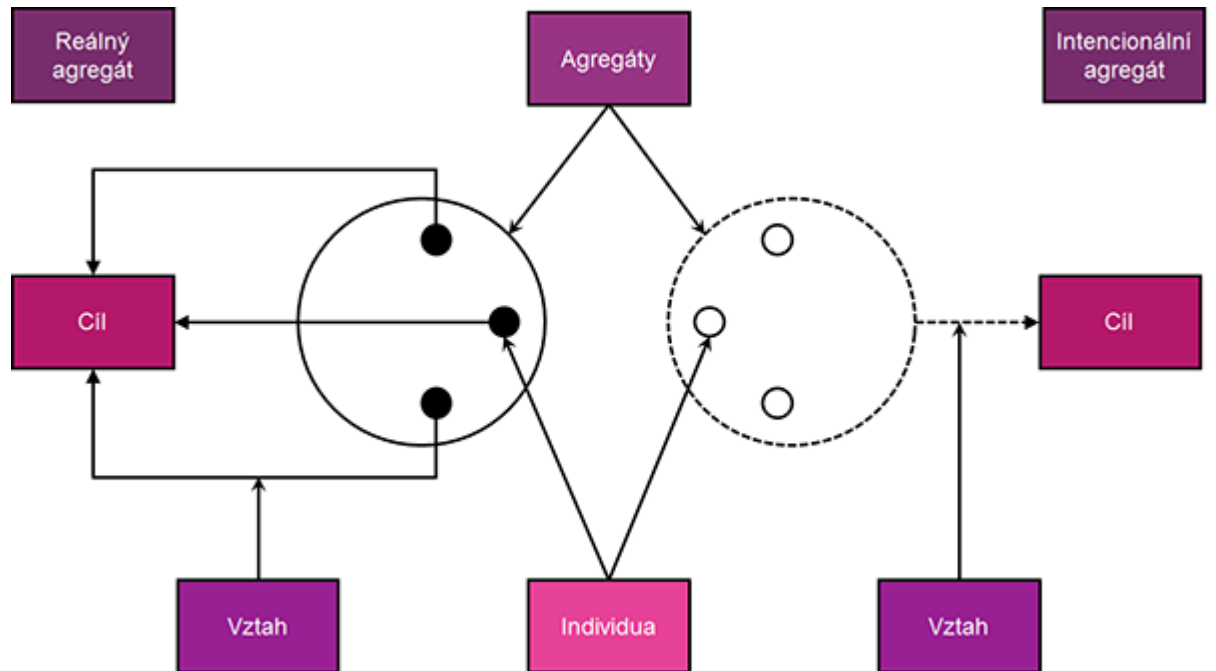
Agregáty

Soubory individuí (dílo, vyjádření, provedení, jednotka, korporace, objekt, akce)

Poutem je společný cíl

Reálný – všechny složky se vztahují k cíli

Intencionální – agregát se vztahuje k cíli jako celek

Entity FRBR

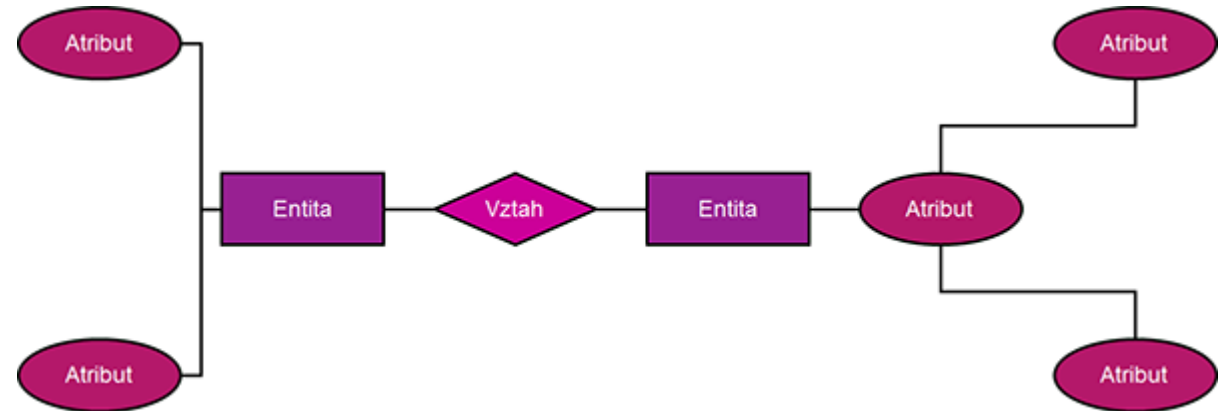
Entity – individua-substance (osoba, objekt),
individua-akcidenty (místo) agregáty
(jednota, korporace, objekt)

Reálné (jednotka, osoba, korporace, objekt,
místo, akce)

Intencionální (dílo, vyjádření, provedení,
pojem)

Atrituty – individua-akcidenty

Vztahy – vztahy (subjekt – entita, termín –
entita, základ – vlastnost subjektu)

Forma a materie

- 1. látka + substanciální forma = substance
- Substance (2. látka) + akcidentální forma = akcident
- Substance s akcidenty = empirické individuum

Informace

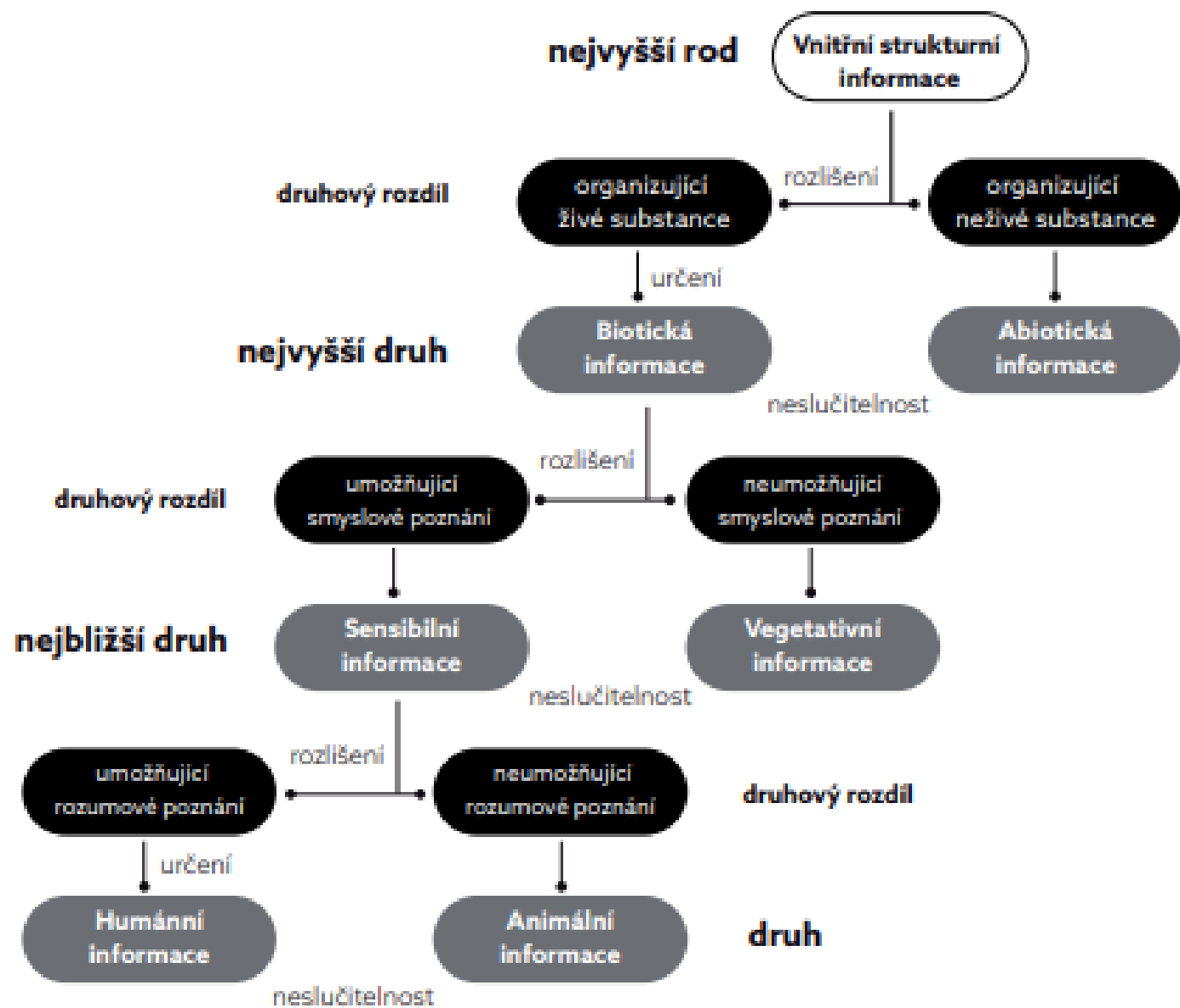
- Analogický pojem, podobně jako jsoucno
- Kategorizací vzniká množství univokálních pojmů
- Kategorie –
- Vnitřní strukturní informace
 - Substance
 - Akcidentu

Sémantická informace

Vnější strukturní informace

Definice informace

- informace je analogicky chápaná míra určitosti, kterou substanciální/akcidentální forma musí dodat první materii/substanci, aby mohla existovat konkrétní substance/akcident, přičemž platí, že vlastní smysl pojmu informace je odvozen od akcidentu kvantity.

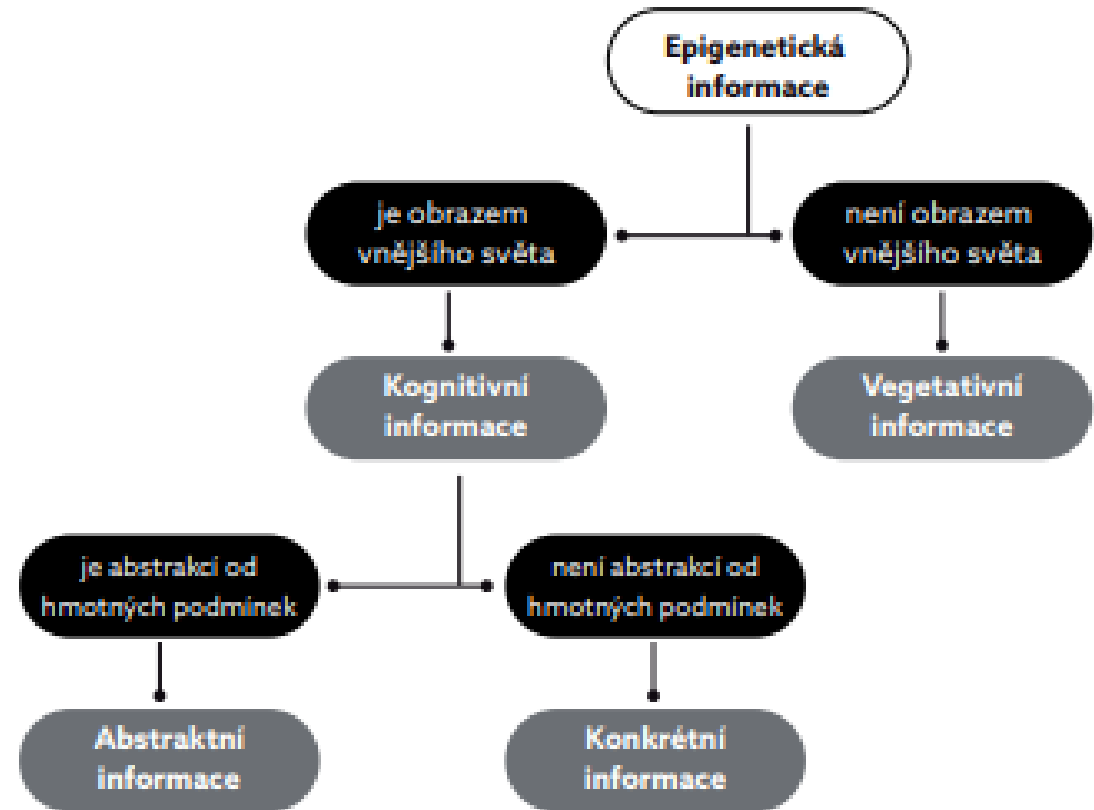

Vnitřní strukturní informace akcidentu

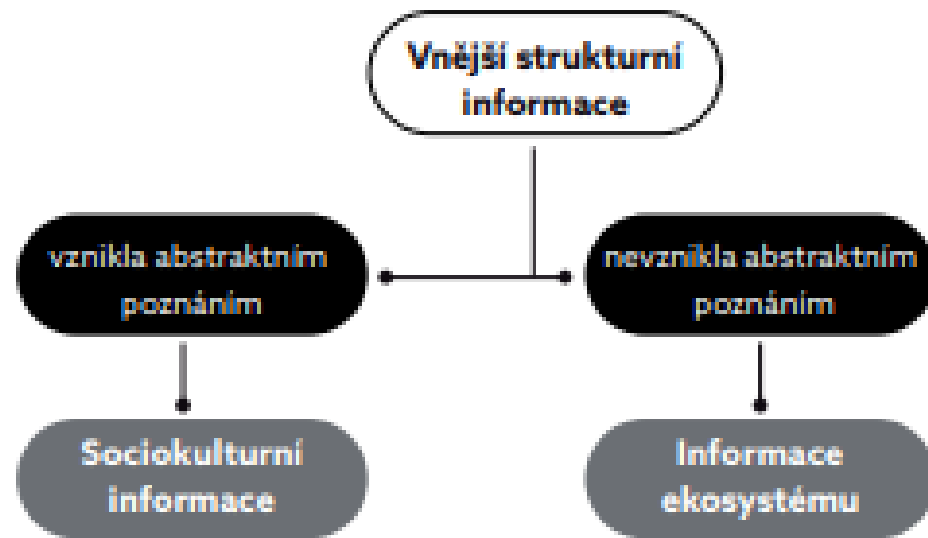
- Kvantita, kvalita, vztah, kde, kdy, poloha, habitus, činnost, trpnost

Sémantická informace

- Imanentní činnost

Vnější strukturní informace

Substanciální a akcidentální změna jako informační proces

Typ činnosti	Co je určováno?	Co určuje?	Co je výsledek?	Co je informace?
vznik či zánik	první materie	substanciální forma	substance	analogicky chápaná míra určitosti dodaná první materii
alterace	substance	akcidentální forma	akcident	analogicky chápaná míra určitosti dodaná substanci

Tabulka 3. Vnitřní strukturální informace

A nyní v řádu lidské činnosti:

Typ činnosti	Co je určováno?	Co určuje?	Co je výsledek?	Co je informace?
poznání	poznávací mohutnost (akcident)	substanciální či akcidentální forma	akcident poznávací mohutnosti	analogicky chápaná míra určitosti dodaná poznávací mohutnosti
tvoření (alterace)	substance	akcidentální formy	agregát (nevlastní kulturní jsoucno)	analogicky chápaná míra určitosti dodaná substanci

Tabulka 4. Sémantická informace a vnější strukturální informace

Vnitřní strukturní informace substanciální

- „míra“ určitosti, kterou musí forma dodat látce, aby vznikla právě taková esence, jaká má vzniknout.

Vnitřní strukturní informace akcidentální

- „mírou“ určitosti, kterou je třeba dodat substanci, aby na ní mohl být ten či onen akcident

Sémantická (epigenetická) informace (akcidentální)

- „míra“ určitosti, která musí být dodána, aby subjekt s jistotou věděl, co je předmětem jeho poznání či jaké to má vlastnosti

Vnější strukturní informace sociokulturní

- „míra“ určitosti, která musí být dodána dané substanci, aby dosáhla tvaru někým jiným předem určeného

Klasifikace věd podle informačních řádů

ŘÁD BYTÍ
1. Přírodní vědy
1.1 O neživé přírodě (fyzika, chemie)
1.2 O živých bytostech nesmyslových (botanika)
1.3. O živých bytostech smyslových (zoologie, etologie, psychologie)
1.4 O živých bytostech rozumných (psychologie, antropologie)
1.5. Abstraktně (matematika, metafyzika)
ŘÁD POZNÁNÍ
2 Kognitivní vědy
2.1. O konkrétním poznávání (psychologie)
2.2. O abstraktním poznávání (estetika, kognitivní psychologie a věda)
2.3. Abstraktně (logika, epistemologie, filosofie vědy)

Klasifikace věd podle informačních řádů

ŘÁD TRANZITIVNÍ ČINNOSTI
3. Vědy o systémech
3.1 O systémech tvořených neživými prvky (astronomie, meteorologie)
3.2 O systémech tvořených živými prvky (ekologie)
3.3. O kulturních systémech (technické a společenské vědy)
3.3.1 O kulturních systémech tvořených neživými prvky (technika)
3.3.2 O kulturních systémech tvořených živými prvky (společenské vědy)
3.4 Abstraktně (teorie systému, speciální metafyzika, etika)